

Di biifi u Jakobosi

Wan wöutu a fesi.

Wè dee sëmbë, un haika e. Di biifi aki, nöö wan sëmbë de kai Jakobosi hën sikifi ën, nöö de si kuma a dë wan baaa u Masa Jesosi. Nöö hën an bi dë wan u dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu, ma a bi dë hedima u keiki a Jelusalen. Nöö a mbei di pampia aki da dee biibima u Masa Jesosi dee paaja libi a dee kamiankamian. A konda da de taa di biibi a Masa Jesosi an dë wan soni faa dë a i hati i ta konda ku buka nöö a kaba, ma a musu dë u si a di libi fii.

Aki di biifi seti.

1 Ku di pampia aki mi, Jakobosi, ta manda gaan odi da un dee sëmbë u dee tuwalufu lö u Isaëli dee paaja libi a dee kamiankamian u goonliba, dee tei di biibi a Masa Jesosi. Fa mi ta fan ku unu aki, nöö mi da wan u dee futuboi u Masa Gadu ku ën mii Masa Jesosi Keesitu.

Aki Jakobosi ta konda da dee sëmbë fa u de libi te soni miti de.

²Wè nöö dee sëmbë, te soni miti unu a peipei futu nöö an musu bigi da unu poi e, ma wai un musu ta wai. ³Biga hën da Masa Gadu ta tesi unu ta luku ee woon biibi ën go dou. Nöö te bakaten nöö joo si bunu fëën nöömö, biga ee ja disa di biibi i ta biibi nëën, nöö joo ko a' degihati fii hoi go dou. ⁴Nöö di fa joo ta hoi pasensi ta tja dee sitaafu dë, nöö hën o puu föutu a i buta i

ko wan gbelingbelin sëmbë a Gadu wojo.

⁵Dee sëmbë o, ee wan sëmbë i si taa ja a' fusutan tjika a soni, nöö i musu begi Gadu faa da i fusutan e, nöö a o da i ën. An o tei i u hogi biga a lo/ u da sëmbë bumbuu soni.

⁶Ma nöö te joo begi, nöö i musu a' di biibi a Gadu taa a o da i di soni i ta begi ën naandë nöömö. Ma ee i ta panta kuma an sa da i ën, nöö i dë kuma sekiwata nango ta ko. Tide i biibi disi, amanjan i biibi di dë.

⁷Nöö sö wan sëmbë ja musu a' di mëni taa ee i begi Gadu soni nöö a o da i ën. ⁸Biga i dë ku tu hati, ja ta fika a wan kamian.

⁹Nöö un dee pooti sëmbë dë a unu dendu dë, un musu ta wai e. Biga un bi dë möfina sëmbë, ma fa u dë aki un ko dë nëbai sëmbë a Gadu wojo.

^{10,11}Söseei tu, un dee guduma musu ta wai tu, fu di un saka unu

seei te wan dē a dee gudu fuunu basu möön.

Biga ee i gudu seei, i dē kuma wan folo ta jabi a mamate a hanse tee na soni, ma te di sonu jabi te sapate nöö di waiti fëen kaba kaa. Te wan pisi a puu kai a goon, a pondi. Nöö sö ta pasa ku dee guduma dee ta dē a gudu baka. De ta mbei möiti ta booko hedi ta wooko, tee wan pisi de dēdē go fiaa. Ja jei soni u de möön.

¹²Haika e, dee sēmbē. Ee wan sēmbē nöutu ko miti i a di biibi ma nöö i tai hati te di nöutu dē ko pasa, nöö di sēmbē dē i naki gaan kölöku e. ¹³Biga Masa Gadu abi wan paima neēn köndē faa da i, hēn da di libi u teego di a paamusi dee sēmbē dee lobi ēn.

Ma nöö ee wan sēmbē hati fii ta manda i fii du hogi, nöö ja musu taa Masa Gadu hēn manda i e. Biga leti kumafa Masa Gadu seei an ta pakisei faa du hogi, nöö söseei an o manda i fii du hogi tu. ¹⁴Ma te i si wan soni ta manda i fii du hogi, nöö i musu sabi taa dee taku hangi dee dē leti a i hati dē, de wē ta hai i fii du di hogi e. ¹⁵Nöö di taku hangi dē, te a göö ko bigi kaa nöö a ko toon hogi du, nöö hogi du hēn ta tja dēdē. [Biga hēn ta paati sēmbē ku Gadu.]

¹⁶Wē nöö dee lobi sēmbē u mi dē, na mbei sēmbē ganjan unu e. ¹⁷Fa hii soni ta ko a u a di goonliba aki, nöö dee bumbuu wan dee ta tja heepi ko, nöö de nöö Masa Gadu ta manda da u. Hēn wē mbei di sonu ku di libawojo ku dee teeja tuu dee ta tja limbo ko. Ma hii fa dee soni dē ta tooka nango ta ko, ma hēnseei

an ta tooka möönsö. Fa i si a sai dē, nöö sö a ta dē nöömö. [Hēn mbei ja musu pena mēni ēn a hogi du, biga di bumbuu fasi fëen an ta tooka möönsö.]

¹⁸Nöö Gadu abi bunuhati fuu tuu e, dee sēmbē. Biga a bi abi di pakisei nöömö faa heepi u ko sēmbē fëen, fuu feni wan njunjun libi. Nöö hēn a manda di buka fëen ko da u di ta lei u soni gbelin kumafa a dē a Gadu. Nöö fa u ko sēmbē fëen aki, hēn mbei fa u dē aki u ko dē a fesi u hii dee soni dee a mbei.

Aki Jakobosi taki da de taa de an musu haika di Buka nöö, ma de musu du fa a taki tu.

¹⁹Nöö wan soni un musu sabi, dee lobi sēmbē u mi dē. Hēn da wan musu hesi u taki soni tumisi e, ma un musu hesi u jei soni. Söseei hati fuunu an musu lo/ u boonu hesi tu. ²⁰Biga di hatiboonu u wan libisēmbē an ta heepi i fii libi di leti libi di Gadu kē e.

²¹Nöö ee un kē libi kumafa Gadu kē, nöö un musu disa hii dee peipei fanafiti libi. Un musu kaba ku dee hogihati libi u di ten u dē aki, nöö un bia ko a' sakafasi ta mēni di Wöutu u Masa Gadu di a bi paandi a unu hati. Biga di Wöutu fëen abi kaakiti tjika u puu unu a hii dee lö hogilibi dē.

²²Nöö un haika, dee sēmbē, wan mbei hati fuunu ganjan unu. Wan musu ta haika Gadu Wöutu nöö a kaba e, ma un musu ta du dee soni dee di Wöutu ta manda u fuu du. ²³Biga ee wan sēmbē i ta haika Gadu Wöutu nöö ma ja ta du dee

soni a ta taki da i fii du, nöö i dë leti kuma wan sêmbê di luku ên fesi a sipei te a kaba hên a hopo go fêên. ²⁴Nöö fa a go dë, hên a fêékêtê fiaa fa ên fesi bi dë.

²⁵Ma ee wan sêmbê i ta jei di Wöutu nöö i toona ta pakisei dee soni i jei dë nöömö te nöö i hopo go du kumafa i jei ên dë, nöö dee soni i ta du dë tuu o tja i a bunu liba. Biga dee wöutu u Masa Gadu dë gbelingbelin söndö föutu, nöö de ta puu u a hogilibi basu fuu feni böö.

²⁶Nöö ee wan sêmbê i taa i ta dini Gadu, ma ja sa hoi i buka fu ja taki soni di an fiti, nöö di sêmbê dë, ganjan i ta ganjan i seei e. Na Gadu i ta dini. Sösö i ta du. ²⁷Biga di leti fasi fii dini Gadu u Tata, nöö hên da disî: i musu ta heepi dee sêmbê dee dë fanöudu fii heepi, kuma dee mii dee na a' gaan sêmbê u sölugu de, ku dee mujêê manu dëdë disa de. Nöö i musu hoi i seei fu ja mökisi ku dee soni u di goonliba aki de na bunu a Gadu wojo. Nöö ee i libi sö, hên da i ta dini Gadu a wan gbelingbelin fasi e, dee sêmbê.

Aki Jakobosi ta bai de taa de an musu hei sêmbê möön sêmbê.

2 Wê dee sêmbê o, un haika e. Unu da biibima u Masa Jesosi Keesitu, di gaan nêbai Masa u mundu. Nöö wan musu hei wan sêmbê möön wan. ²Biga ee tu sêmbê ko a di keiki fuunu, nöö hên wan u de bisi fiafia koosu buta goutu andelu a finga nöö di otowan bisi ténêtênê koosu, ³nöö hên un fan ku di guduma ku lesipeki taa: “Mati luku, go sindo a di möön hei kamian ala,” nöö hên un taki da di

pootima taa: “Womi, ko sindo leti a mi fesi a goon aki,” ⁴nöö andi un du dë? Nêên da un hei wan sêmbê möön wan fu di a dë guduma nö? Nöö hên da pakisei fuunu an bunu, kwetikweti. ⁵Nöö na sö Masa Gadu hên a ta libi e! Biga hên ta tei dee pootima u di goonliba aki u de musu ko biibi a Masa Jesosi Keesitu, fu de feni dee gaan waiti gudu nêên köndê dee a bi paamusi dee sêmbê dee lobi ên. ⁶Ma unu, wan ta libi sö e. Un ta da dee pootima sen.

Dee sêmbê o, un pakisei di soni bunu e! Dee guduma un ta hei dë, na de da dee sêmbê ta ganjan unu njan ta tja go a kuutu nö? ⁷Nöö deseei wê ta kosi Masa Jesosi ta poi di bumbuu nê fêên di unu ta tja taa un dë sêmbê fêên. Nöö fa un ta hei sö wan sêmbê, hên da un ta du bunu nö? Na seei.

⁸Ma te i ta hoi di gaan bumbuu wêti dë taa i ta lobi sêmbê kumafa i lobi i seei, nöö hên da i ta du bunu. Biga sö a dë a Gadu Buku. ⁹Ma ee i ta luku taa di ala hei nöö di otowan möfina, nöö na Gadu soni i ta du möön e. Hên da i ta libi hogi ta booko Gadu wêti.

¹⁰Wê nöö, dee sêmbê, wan musu hoi dee wêti u Gadu hafuhafu e, ma un musu hoi de tuu ku telu. Biga ee wan sêmbê i ta poi ee wan kodo seei, nöö hên da i pasa Gadu buka kaa. ¹¹Biga di wan seei Gadu di taa ja musu tei oto sêmbê mujêê, ja musu tei oto sêmbê manu, hênseei taa ja musu kii sêmbê. Wê nöö ee ja tei oto sêmbê mujêê, ja tei oto sêmbê manu, ma i kii sêmbê, nöö hên da i booko Gadu wêti kaa e.

¹²Hên mbei hiniwan soni di joo taki ku hiniwan soni di joo du, nöö

i musu dë ku di mëni nöömö taa wan daka Masa Gadu o kuutu i a de. Biga te a dou di juu, nöö a o luku ee u bi ta hoi dee wëti dee a bi da u fu puu u a wogi du basu buta ko fii. ¹³Nöö fa a o kuutu u dë, nöö ee wan sëmbë ja bi a' tjalihati u sëmbë nöö söseei Gadu an o a' tjalihati fii tu. Ma ee i bi ta a' tjalihati u sëmbë, nöö ja o fëëe te Gadu o kuutu i. Biga a o a' tjalihati fii baka.

Aki Jakobosi ta lei de taa di biibi a Gadu ku buka nöö aan heepi.

¹⁴Wë nöö dee sëmbë, ee wan sëmbë i taa i a' biibi a Gadu ma ja ta libi a di fasi, nöö di biibi fii dë o heepi i nö? A sa puu i a didibi faja nö? Nönö, an sa puu i e. ¹⁵Biga ee wan oto biibima kuma i ko a i, hën a taa aan koosu faa bisi ee nasö aan soni u njan, ¹⁶nöö hën i taki dëen taa: "Masa Gadu musu dë ku i e, mati. Go këndë faja nöö i njan be bëë fii fuu," ma fa i taki dë seei ja dëen wan wojo soni, nöö hën da i heepi ën nö? Nönö. ¹⁷Söseei ee wan sëmbë taa a ta biibi a Gadu ma an ta libi a di fasi u sëmbë sa si taa a ta biibi, nöö di biibi dë, a dë wan sösö biibi dëen. Aan heepi.

¹⁸A kandë fa mi ta taki aki, sëmbë dë a unu dendu dë di o sa kë fia ku mi taa: "Wë i sabi nö? I, i ta hoi Gadu wëti ta du soni kumafa Gadu kë, ma mi, ma dë sö. Mii ta biibi a mi hati nöö a kaba."

Ma nöö ee wan sëmbë taki sö da mi, nöö i sabi fa mi o piki ën nö? Mi o piki ën taa: "Wë, i sabi nö? Fa mi dë aki, ee sëmbë luku mi libi te de kaba nöö de o si taa mi ta libi a di fasi. Mi ta biibi a Gadu tuu. Ma,

fa ii sai dë, ee de luku libi fii te de kaba, nöö de o si taa ja ta libi a di fa. Nöö unfa de o du sabi taa i ta biibi a Gadu?"

¹⁹Wë nöö söseei kandë i taa i ta biibi taa Masa Gadu hën wanwan nöö da di Gadu u mundu fuu begi, oto gadu an dë möönsö. Wë nöö fa i taki dë nöö a bunu, ma di dë seei an tjika e. Biga dee didibi seei ta biibi sö tu, hën mbei de ta dëdë ku panta sö.

²⁰Un dee wisiwasima dë, unfa mi sa du te nöö un ko fusutan taa ee i taa i a' biibi a Gadu ma ja ta libi a di fa, nöö di biibi fii dë wan sösö soni, aan heepi da i. ²¹Biga luku di fesiten sëmbë fuu de kai Abahamu. Fa a bi sai dë, di libi a bi libi kumafa di biibi fëen bi dë a Gadu, hën wë mbei a ko dë wan bumbuu sëmbë a Gadu wojo e. Wë biga a bi tei di wan kodo womi mii fëen tö di a bi abi tja go faa tjuma da Gadu kumafa a mandëen. ²²Ja si nö? Sö Abahamu bi ta biibi Gadu tjika. Fa Gadu ko fan ku ën dë, hën a piki. Nöö hën a go u go du di soni Gadu taki dëen. Nöö fa a du dë, nöö di biibi fëen ko dë wan gbelingbelin biibi awaa.

²³Nöö sö i si a pasa kumafa de sikifi ën a di Buku u Gadu taa fu di Abahamu biibi Gadu, hën mbei a ko wan bumbuu sëmbë a Gadu wojo. Nöö hën de kai ën Gadu mati. ²⁴Nöö sö u si taa di libi di wan sëmbë ta libi kumafa Gadu kë, hën ta buta i i ko dë söndö föutu a Gadu wojo e, dee sëmbë. Na te i ta biibi ku buka wanwan.

²⁵Nöö söseei a bi pasa ku di jajo mujëe de ta kai Lakabu. A bi ta dë

a di köndê de kai Jelikou „ma a bi ta fêêê Gadu. Nöô hên a tjubi dee sëmbê u Masa Gadu nëên wosu, dee bi ko luku di köndê a wan tjubi fasi, hên a lei de oto pasi u de musu toona go. Nöô fu di a bi libi a sô wan fasi, nöô hên mbei a ko dê wan bumbuu sëmbê a Gadu wojo e.

²⁶Biga leti kumafa u sabi taa wan sinkii söndö akaa aan libi, nöô söseei biibi ku buka söndö du aan wan wojo heepi tu.

**Aki Jakobosi ta lei fa
sëmbê buka hogi tjika.**

3 Wê nöô mi kê fan ku un dee sëmbê ta suku fuun ko leima a dee soni u Gadu. Mi taki e, un musu mëni unu seei o. Biga fa un ta lei sëmbê soni u Gadu dê, nöô ee wan sëmbê ja ta libi a di fasi i ta lei dê, nöô Gadu o sitaafu i möön dee otowan tuu.

²Nöô fa u ta taki aki, nöô hii u tuu ta mbei föutu ta misi Gadu. „Nöô fa woon ta fan ta lei sëmbê dê, nöô un musu këni ku dee soni un ta taki ku unu buka e.„ Biga sëmbê buka hogi. A taanga u tii. Ma ee i ta biinga ku ên te i ko ta tii ên tololo, nöô dee oto kamian fii sinkii o dê sôsö soni da i fii tii. Biga di sëmbê di an ta taki sôsö ku ên buku, nöô hên dê söndö föutu.

³Nöô sëmbê buka piki, hên sinkii bigi, ma luku dee gaangaan hasi. I ta buta wan piki tii sô a de buka, nöô ku ên i ta tii ên tja go ka i kê. Di tii piki, di hasi bigi, ma tökuseei di tii dê hên ta tja di hasi. ⁴Söseei wan gaan sipi, aluwasi fa a bigi ku aluwasi fa di ventu di ta tuusi ên ta a' kaakiti tu, ma wan piki pada nöô

ta tii ên ta tjêên go ka di sëmbê abi ên kê faa go.

⁵Nöô söseei sëmbê buka dê tu e, dee sëmbê. A dê wan piki soni a u sinkii, ma a ta du gaan wooko ta taki gaangaan soni. ⁶Leti kumafa wan piki faja sa tjuma wan gaan matu, nöô sô di buka fuu sa du gaan hogi e. Biga hii dee hogi u goonliba aki tuu, a sëmbê buka de ta kumutu ta paaja ta kaba hii libi fuu a sôsö. Biga di didibi seei, hên ta buta sëmbê u de ta suti faja a soni ku de buka.

⁷Nöô hii dee libi soni u di goonliba aki dê a libisëmbê basu kaa, de sa tii de kumafa de kê: mbeti, ku fou, ku sindeki, ku dee soni ta libi a wata tuu. ⁸Ma na wan sëmbê dê tjika u tii ên seei te nöô an mbei föutu ta taki sôsö soni ku ên buka e. Biga hiniwanten sëmbê buka ta dê kabakaba ku bita u poi sëmbê libi kaba a sôsö. ⁹Ku ên u ta gafa Masa Gadu u Tata, nöô ku ên seei u toona ta siba libisëmbê di Gadu bi mbei faa dê kuma ên seei. ¹⁰Bunu ku hogi tuu ta kumutu a di wan seei buka. Nönö, dee sëmbê, di dê an fiti sô e. Na sô di mundu mbei. ¹¹Biga suti wata ku bita wata an ta kumutu a di wan seei baaku. ¹²Nöô manjan an sa pai apeesina, kökönötö an sa pai awaa. Söseei tu, di peti di ta puu suti wata an sa puu bita wata möön.

Aki ta taki u tu pei fusutan.

¹³Wê un haika e, dee sëmbê. Ee wan sëmbê dê a unu mindi dê, nöô hên a mëni taa a a' bumbuu pakisei ku fusutan, nöô a musu dê u si a di libi fêên e. Sëmbê musu si dee

bumbuu du fëen de a ta du, ku sakafasi ku fusutan. ¹⁴Ma ee i ta haun da otowan ta suku bunu fii wanwan, ja a' toobi ku di otowan fii möönsö, nöö an bunu e. Nöö ee sö i ta libi, nöö ja musu ta waka ta mindi soni ta njan buka taa i abi fusutan. ¹⁵Biga di lö fusutan dë na a Gadu a ta kumutu e, ma goonliba fusutan di dë. Didibi fusutan seei a dë, nöö di Akaa u Masa Gadu an dë a dendu seei. ¹⁶Biga ka sëmbë ta haun ku deseei ta suku bunu u de wanwan, nöö naandë buuja ku hii pei hogilibi dë.

¹⁷Ma di sëmbë di Gadu da fusutan, nöö a o dë u si nëen libi e. Biga hati fëen o dë limbolimbo, nöö a o ta libi fiifii ku sëmbë. A o ta lesipeki sëmbë. An o a' taangajesi. A o ta a' tjalihati u sëmbë. Hiniwanten a o ta mbei möiti faa heepi sëmbë a soni. An o ta luku taa wan sëmbë hei möön di otowan. An o ta ganjan sëmbë a soni tu. Sö dee sëmbë o libi e, dee abi di fusutan u Gadu.

¹⁸Nöö dee sëmbë dee lo/ u libi fiifii ku sëmbë ta heepi otowan u de libi fiifii ku de na de tu, nöö dee lö sëmbë dë o ta tja di bunu libi u Gadu ko a sëmbë dendu te a hia e.

Aki Jakobosi ta lei de taa de musu saka deseei a Gadu basu.

4 Wë dee sëmbë o, faandi mbei un lo/ u kisi toobi ku unu seei sö? Na dee taku pakisei fuunu hati ta manda unu fuun libi dee lö libi dë nö? ²Biga dee soni un ta kë wan ta feni de, nöö hën mbei hati fuunu ta boonu ku unu seei tee un ta mëni fuun kii otowan. Un ta haun ta biinga fuun musu abi wan soni, ma

wan ta feni ën möönsö. Nöö hën un ta buja ta feti ta du soni ku unu na unu. Ma di soni mbei wan ta feni ën, hën da fu di wan ta begi Gadu faa da i ën. ³Nöö ee un ta begi ën wan soni seei, ma wan ta feni ën, fu di wan ta begi kumafa a fiti tu. Biga te un ta begi nöö un ta suku soni fuunu seei musu kisi piizii, nöö a kaba.

⁴Dee sëmbë o, un dë leti kuma wan mujëe di disa di manu fëen go ta lobi oto womi. Biga un disa Masa Gadu, nöö hën un go ta lobi dee soni u di goonliba aki dee Gadu an lobi. Wë nöö ee wan sëmbë i ta lobi dee soni dë, nöö ja sabi taa i ku Gadu dë felantima nö?

⁵Wë unfa un mëni? Un ninga taa u sösö de bi sikifi a di Buku u Gadu taa:

Di Akaa u Masa Gadu di a buta a u hati aki,

a ta haun o.

Biga an kë oto soni musu ko a u hati möönsö.

Ma a ta biinga ku u

fuu musu dë fëen wanwan vö.

⁶„Sö Masa Gadu a' toobi ku u tjika e, dee sëmbë,„ hën mbei a ta heepi u ku ën bunuhati. Nöö di heepi a ta heepi aki, a taanga möön dee taku mëni fuu hati e.

Wan sabi fa a sikifi a Gadu Buku nö? A taa:

Gadu ta saka dee sëmbë dee a' gaan fasi,

ma dee sëmbë dee ta saka

deseei dëen

nöö de a ta heepi ku ën

bunuhati.

⁷Nöö hën mbei un musu saka unu seei a di tii u Gadu basu. Un musu

feti ku di didibi fu an ko a i hati, nöö a o kule go disa i. ⁸Pusa go a Gadu e, nöö Gadu seei o pusa ko a i tu.

Un dee sëmbë dee dë ku tu hati, un disa dee hogilibi fuunu e. Un puu dee taku pakisei a unu hati. ⁹Dee hogi du un bi ta du musu ta hati unu e. Wan musu go sai dë ta lafu, ma un musu ta kai wolo da dee hogi libi fuunu. Wan musu dë ta wai, ma këë fuun musu ta këë. ¹⁰Un saka unu seei da Masa Gadu e, dee sëmbë, be a hopo unu.

**Aki Jakobosi ta taki da de taa
de an musu ta kosi otowan
ta kuutu soni u de.**

¹¹Nöö dee sëmbë u mi o, fa un ta kosi unu seei ta guunjan unu na unu a baka dë, nöö un musu disa e. Biga te i ta kosi di otowan fii ta si hogi pisi feën hiniwan juu, nöö hën da i ta sösö di wëti u Masa Gadu seei taa an bunu. „Biga Gadu bi da u di wëti taa u musu lobi di otowan fuu.„ Wë nöö dee wëti u Gadu, na wan sëmbë sa taki ee de bunu ee de an bunu, ma i musu piki de nöö.

¹²Wë biga Masa Gadu hën nöö ta buta dee wëti, nöö hën nöö sa kuutu soni fuu paati adjabëë ku leti da u. Hën nöö sa buta u a sitaafu u dee hogi du fuu, nöö hënseei nöö sa puu u a sitaafu tu. Wë nöö ambë da ju fii ko dë ta kuutu soni u di otowan fii?

**Aki Jakobosi ta bai de fu de
mëni Gadu a dee soni de ta du.**

¹³Wë un dee sëmbë dee ta fan dee lö fan aki taa: “Amanjan woo go a sö wan köndë, nöö woo go tan dë

wan jaa ta wooko ta bai soni ta sei, nöö woo feni wan gaan hia möni,” ¹⁴nöö un sootu fan un ta fan dë? Un sabi ee amanjan woon dë ku libi nö? Naa unfa un ta pakisei u di libi fuunu? Biga di libi fuu dë kuma wan sumuku fii si pala sö, nöö ja si ën möön.

¹⁵Nöö ka fuun fan a di fasi dë, nöö un musu taa: “Ee Gadu kë, nöö sö wan soni mi o du.” ¹⁶Wan si ö? Di gaan fasi un abi, hën ta mbei un ta njan buka ta konda sömëni soni a buka. Nöö dee lö pei fan dë an bunu.

¹⁷Wë nöö sö e, dee sëmbë. Ee wan sëmbë i sabi unfa fii libi bunu ma ja ta libi sö, nöö hën da i du hogi kaa.

**Aki Jakobosi ta bai dee
guduma möön.**

5 Un dee guduma, un musu bai këë taa un kaba a sösö awaa. Biga di sitaafu juu fuunu ta ko e. ²Dee gudu fuunu kaba a sösö. Kopikopi njan dee koosu fuunu tuu fiaa. ³Di möni fuunu seei an dë wan wojo soni möön, un butëën dë te a poi. Nöö di poi feën dë, hën o kuutu unu taa wan bi wooko bunu ku ën.

Nöö fa di gudu fuunu kaba a sösö dë, nöö sö unu seei kaba a sösö tu e. Biga di giii hati fuunu dë mbei un kisi wan sitaafu kuma te faja ta tjuma i.

Nöö fa un lai dee gudu fuunu a wosu dë, dee sëmbë, wan sabi taa di goonliba aki o kaba djunsu nö? ⁴Dee sëmbë bi wooko da unu seei un njan dee möni u de tuu fiaa, nöö awaa di këë u de dou a Masa Gadu jesi awaa. Di sëmbë di abi taki a hii mundu liba jei.

⁵Fa un sai dē, un bi ta libi kumafa un kē a di goonliba aki e. Un bi ta njan ta bebe fuunu, nöö un ko fatu kuma wan fatu kau di de ta kiija ta seeka, fu te juu dou de tjēen go kii. ⁶Biga dee bumbuu sēmbē u di köndē seei un bi ta buta u de musu kii puu, nöö de an bi mbei möiti möönsö fu de puu deseei a unu maun. „Nöö fa u dē aki nöö Gadu seepi o seeka unu awaa e. Söö.”

**Aki Jakobosi ta fan ku dee
biibima u de tai hati.**

⁷Ma nöö un dee biibima dē, un musu tai hati fu tefa Masa Jesosi ko puu unu a dee sitaafu fuunu basu e. Wan si fa dee sēmbē ta paandi goon ta hoi pasensi nö? Te de paandi goon te de kaba, nöö de ta tai hati ta luku di tjuba faa kai nasi di alisi, te juu dou a göö ko lepi u de koti. ⁸Nöö söseei un musu dē tu e. Wan musu lasi hati, ma un musu ta hoi dou, biga abiti möön Masa Jesosi o toona ko.

⁹Nöö hēn mbei wan musu dē ta kai unu seei nē ta guunjan unu na unu e. Ee un du sö nöö woon kisi gaan sitaafu, biga fa mi taki aki, di Gaan Kuutuma seei dē leti a dööbuka kaa ta ko.

¹⁰Dee sēmbē u mi o, un luku dee fesiten tjabukama dee Gadu bi manda, kumafa de bi ta tai hati ta tja sitaafu, be unu seei ta djeesi de a dee sitaafu ta miti unu tu. ¹¹Dee sēmbē dē bi tai hati go dou, nöö hēn u taa de naki kölöku. Masa Gadu tja de a bunu liba.

Nöö un luku di sēmbē de kai Jopu tu, fa a bi hoi degihati a dee soni dee bi miti ēn dē. An bi disa Masa

Gadu möönsö. Nöö baka fēen, hēn Gadu toona dēen soni te a hia pasa maaka. Biga Gadu abi tjalihati u sēmbē e.

**Aki Jakobosi ta lei de peipei
soni u de musu du.**

¹²Wē nöö dee sēmbē, wan soni mi kē un musu sabi, hēn da wan musu tei soni ta soi nēen liba e. Na dee soni u goonliba aki, na dee soni u liba ala, na wan sootu soni seei un musu ta tei ta soi nēen liba möönsö. Ma te un taki aai, a musu tan aai. Te un taa nönö, a musu tan nönö fu Masa Gadu an musu sitaafu unu.

¹³Nöö ee wan sēmbē fuunu dē ku fuka, nöö be a begi Masa Gadu e. Ee wan sēmbē hati dē ku wai, nöö be a ta kanda ta gafa Gadu.

¹⁴Ee wan sēmbē dē a unu mindi sikisiki nöö be a kai dee tiima u keiki e, be de ko nēen ko begi dēen nöö de lobi fatu nēen sinkii a Masa nē. ¹⁵Nöö fa de o begi ku biibi dē, nöö di sikima o ko bunu. Biga Gadu o hopo ēn. Nöö ee a bi du hogi, nöö Gadu o puu ēn a bēē.

¹⁶Hēn mbei mi taki da unu taa un musu fan ku unu seei ta konda dee hogi dee un ta du ku unu na unu, nöö un ta begi da unu seei. Nöö Gadu o kula unu. Biga te wan sēmbē ta libi bunu kumafa Gadu kē, nöö di begi fēen a ta begi Masa Gadu nöö a ta wooko gaan wooko e.

¹⁷Wē biga luku di fesiten tjabukama u Gadu de kai Elia. A bi dē wan libisēmbē leti kuma u tu. Ma nöö hēn a begi wan begi u tjuba an musu kai. Hēn a tan dii jaa ku sikisi liba longi, tjuba seei an kai möönsö. ¹⁸Nöö hēn a baka fēen hēn

a toona begi u tjuba musu kai, nöö hën tjuba toona kai a goonliba, hii soni toona nasi baka. 〔Hën mbei mi taki da unu taa un musu ta begi e, dee sëmbë.〕

¹⁹Wë dee sëmbë u mi o, ee wan fuunu bi ta waka a di tuutuu lei u Gadu baka te nöö hën a disa go ta libi takulibi, nöö hën wan otowan go tei ën toona tja ko da Gadu

baka, ²⁰nöö di sëmbë di heepi ën dë musu sabi taa a puu wan sëmbë a di sitaafu u didibi faja e, di a bi o kisi. Biga a heepi ën u Gadu an musu hoi dee hogilibi fëen a bëë möön.

Da sö a dë e, dee sëmbë.

〔Wë nöö mi o tapa di biifi aki. Jakobosi ta manda gaan odi da unu. A tan sö.〕